ליקוטי הלכות — הלכות נזקי שכנים

תקנו חכמים כמה הרחקות שצריך האדם להרחיק מחבירו שאסור לו לעשות בשלו עד שירחיק שיעור הראוי כגון להוציא זיז משום היזק ראיה או העמדת סולם אצל שובכו של חבירו וכיוצא כפי הדינים המבוארין בש"ע:

כי איתא בדברי רבינו במאמר ויאמר בועז (סי' ה') שיש שדה שגדילים בה אילנות דהיינו נפשות והבעל השדה משגיח עליהם להשקותם ולגדלם וכו' ולהרחיקם שיעור הראוי שלא יכחישו זה את זה ע"ש. והנה אלו האילנות שהם שרשי הנפשות הם בחי' עשירו תכדאיתא במאמר גזילה (סי' סט) שהעשירות הוא בבחי' ענפשי האילנות ובהם גדילים הנפשות וזהו בחי' הרחקות שגזרו חכמים שצריך האדם להרחיק ממונו מממון חבירו כדי שלא יזיק אותו דהיינו מאחר שהממון הוא שורש הנפש בחי' האילנות ע"כ צריך להרחיק בינו ובין ממון חבירו כדי שלא יכחיש אחד את חבירו ע"י שיתקרבו ביותר משיעור הראוי וע"כ רוב אלו הרחקו תהם בקרקעות כי שם עיקר שרשי הנפשות בבחי' תוצא הארץ נפש חיה כנ"ל וזהו ג"כ איסור גזילה, כדי שלא יכנוס אחד בגבול חבירו צריך לעשות גבול והרחקה בין ממונו לממון חבירו שהיא בחי' הרחקות האילנו שלא יכחישו זה את זה כנ"ל וזה בחי' (ישעיהו ה':ח') הוי מגיעי בית בבית שדה בשדה יקריבו וכו' שהנביא מוכיח אותם על שהתקרבו זה לזה ולא עשו גבול והרחקה ביניהם כשיעור הראוי כנ"ל:

וזה בחי' איסור השגת גבול שהוא דייקא בא"י כי עיקר שרשי הנפשות ישראל הם בא"י כידוע. וע"כ שם צריך ליזהר ביותר שלא יכנוס אחד בגבול חבירו ח"ו כי הוא כלאים וערבוביא שמערבבין יניקת האילנות כנ"ל:

ע"פ המאמר המתחיל בקרוב עלי מרעים וכו' המדבר מק"ש (סי' ל"ו) ע"ש כי יש עי"ן נפש בית יעקב ע' פנים לתורה וכל נפש מישרא לקודם שיש לה התגלות בתורה או בעבודה צריך להצטרף בגלות של עי"ן אומות היינו בתאותיהן, וכלליות התאוה של ע' אומין היא תאות ניאוף וקודם שוזכין לאיזהו התגלות בהכרח להתנסות ולהצטרף בתאוה הכלליות של ע' אומין אח"כ זוכין להתגלות התורה, בשביל זה שקורין ק"ש צריך להעצים עיניו בבחי' עולימתא שמערצא דחעצ חה עייניו, כי ק"ש הוא בחי' מלכות דקודשה וכו' שעומדת על שנים עשר בקר שהם יב"ב שבטי י"ה שהם י"ב תיבין שיש בשמע וברוך שם ע"ש כל זה היטב, וע"כ ע"י ק"ש מלכות דקדושה נכנע מלכות הרשעה שהיא תאוות ניאוף וע"כ אז סותמין עינים להורות שנכנעין על ידי זה העין אומות דהיינו תאוה הכלליות הנ"ל וז"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכן שמשון הלך אחר עיניו וכן נאמר בבלעם שתום העין. כי תאווה הנ"ל הוא בחי' פגם העין כי היא תאוה הכלליות של ע' אומות וכו' ע"ש וע"י התגלות התורה מוריד נשמתין חדתין לכ"א לפי בחינתו לפי תפיסת המוחין שלו כי תיקון המוחין ע"י תיקון הברית וכו' ע"ש. כי זה כלל שמפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט. רק כ"א לפי הכלי שלו כן הוא מצייר האור לטוב ולברכה או להיפך ח"ו. וע"כ היה בלעם חפץ לצייר האור לבחי' קללה ח"ו ע"י קלקול הכלי שלו כי היה משוקע מאד בתאוה הנ"ל שעי"ז הוא קילקול הכלי כנ"ל. אבל לא היה יכול מחמת שישראל היו שמורים מתאוה הנ"ל כמו שהעיד עליהם הכתוב שבטי י"ק וכו' וע"כ נצטייר הואר לברכה וז"ש הנה ברך לקחת י וברך ולא אשיבנו ע"ש כל זה היטב היטב:

ענין ההרחקה שתיקנו חז"ל שצריך כ"א להרחיק עצמו מחבירו שלא יזיק את חבירו כמבואר כש"ע כל הדינים ושיעור ההרחקה של כל דבר וענין הרחקת היזק ראיה:

על פי התורה המתחיל ויהי נא פי שנים ברוחך אלי בליקוטי מוהר"ן הראשון (סי' ס"ו) ע"ש כל המאמר מראשו לסופו. ומבואר שם שיש שני רוחו רוח דלעילא ורוח דלתתא וכו' וע"כ מי שהוא בשעת הסתלקות הצדיק הוא טובה גדולה אליו וביותר להתלמדיים שיכולין לקבל אז פי שנים וכו' כמבואר שם הענין בביאור היטב וע"ש ענין מוציא מכח אל הפועל כי יש בחינת חרון אף וכו' שהוא בחי' עשן בחי' עלה עשן באפו וזה העשן מזיק לעינים שהם בחי'

פרנסה בחי' עיני כל אליך ישברו כוו' וצריך להמתקי החרון אף וכו' עד שיהיה נעשה ממנו רוח אוירי וכו' וזה הרוח הוא בחי' רוחו של משיח בחי' רוח אפינו משיח ה' וכו' וכו' ואח"כ צריכין להוציא מכח אל הפועל כי קודם שמוציאין מכח אל הפועל אזי הכח והפועל נקשרים ביחד ואין הפרש ביניהם וכו' וצריך לראות להוציא מכח אל הפועל ואז נפתחין ונבדלין הכח והפועל וכו' וזה בחי' אלף שהיא ב' יודין וואו באמצע שהוא בחי' פתח ואלו השני יודין הם בחי' יוד בראש ויוד ב בסוף שהם בחי' כח ופועל וכו' והואו שבתוך האלף הוא בחי' הו' אותיות שיש בין שני היודין וכו' שהם בחי' פתח בחי' פותח את ידיך אל תקרי ידיך אלא יודיך וכו' ע"ש כל זה היטב. ולהוציא מכח אל הפועל הוא ע"י שלימות הדיבור שנעשה ע"י אמת שזוכין ע"י פרנסה וכו' וגם צריכין לעשות נקודות להאותיות וזה נעשה ע"י הכיסופין והחשק הגדול והחזק שחושקין וכוספין ומתגעגעין לעבודת ה' שעי"ז החשקר משברין המניעה כי כל המניעות שיש לאדם מדברים שבקדושה שצריך לעשות כולם הם רק בשביל התגברות החשק כדי שיתגבר ביותר החשק ע"כ אם יתגבר בחשק גדול ורצון חזק כפי המניעה בוודאי ישבר המניעה וכו'.כי העיקר שיוציא מכח אל הפועל כל מה שחפץ לעשות בעבודת ה' ובפרט כשצריך לעשות דבר שכל יהדותו תלוי בו דהיינו להתקרב לצדיק האמת שאז מתגברות המניעות מאד בלי שיעור והכל בשביל החשק כדי שיחשוק יותר להתקרב אליו ואם יהי' לו חשק חזק כפי המניעה בודאי יזכה לשבר כל המניעות ויזכה להתקרב אליו כי העיקר הוא החשק והרצון שעי"ז זוכין לשבר כל המניעות ולהוציא מכח אל הפועל כל מה שצריכין לעבודת ה' וכו' ע"ש כל זה היטב. וכל המצות ועבירות תלויין ג"כ בזה בבחי' התפתחות הידים הנ"ל בחי' כח ופועל כנ"ל וכו' ע"ש:

ע"פ התורה תקעו תוכחה (בלק"ת סי' ח') ע' מ"ש שם ע"פ ובל יאמר שכן חליתי באות ו'. שכשנתוסף שכן מישראל וכו' אזי נתרבה ונתגדל התפילה במאד מאד. כי נתוסף נפש אל הקיבוץ וע"י ריבוי התפילה עי"ז סליחת העון שהוא בחי' רפואה וכו' ע"ש מענין הנפלא והנורא המבואר שם מענין ריבוי הבתים עד אין חקר שנעשין ע"י שנתוסף שכן דהיינו שנתוסף נפש אחד וכו' ע"ש היטב כי נורא הוא:

מה שהזיהרו רז"ל להרחיק ההיזק מחבירו וביותר על היזק ראי' ומחמת זה אסור לעשות חלון נגד חלון. ופתח נגד פתח:

ע"פ התורה תהומות יכסימו בסי' ט' מ"ש ע"פ צהר תעשה לתיבה וכו' שעיקר תיקון התפילה ע"י אמת וכו' ע"ש היטב:

כיכל הזיקות נמשכין מפגם האמת כי חיות כל הדברים שבעולם הוא מהתפילה שמשם מקבלין הכל חיות כ"ש שם וההיזק הוא היפך החיות כי ההיזק הוא קילקול ושבירה בחי' מיתה שמקלקל וזיק החיות שבאותו הדבר וע"כ ההיזק הוא ע"י פגם התפילה שמשם כל החיות של כל הדברים שבעולם, ופגם התפילה הוא כפי פגם האמת שמשם כל תיקון התפילה. כי כשאדם עומד להתפלל הקליפות מסבבין אותו בבחי' סביב רשעים יתהלכון ועי"ז נשאר בחשך וא"א לו להתפלל והתיקון לזה אמת כ"ש שם כי אמת הוא אור הש, ישעי"ז רואה הפתחים שבחשך לצאת משם ועי"ז זוכה להתפלל אפי' אם הוא בתכלית החש ח"ו. ע"ש היטב למעשה כיהוא עצה נפלאה בדוקה ומנוסה וכבר זכו רבים ע"י עצה זאת להתפלל בכונות הלב אע"פ שהיו בחשך גדול מאד ונדמה להם שא"א להם להרים עצמם להתפלל בכונה, ועל ידי שקיימו עצה זאת בפשיטות שחתרו והתייגעו לדבר הדיבור עכ"פ באמת כמו שהוא עי"ז נפתח להם אורו יתב' והתחילו פתאום להתפלל בהתלהבות וחית גדול. אבל מי שפוגם בזה ואינו מושך עצמו אל האמת עי"ז נפגם תפילתו ואינו יכול להתפלל ומשם נמשכין כל ההיזיקות שהם היפך החיות שנמשך מהתפילה שיהא בחי' אמת כנ"ל. נמצא שכל ההיזקות ע"י פגם האמת וז"ש כי הוא יצילך מפח יקוש וכו' צנה וסוחרה אמתו, כי תנצל מפח יקוש וכו' ומכל מזיקי עלמא ע"י האמת בחי' צנה וסוחרה אמתו כי האמת מגין ושומר מכולם וכנ"ל: